

KURIKAN KAUPUNGIN PIENHANKINTAOHJE

SISÄLLYSLUETTELO

1. PIENHANKINTOJEN TAUSTAA JA TAVOITE	2
1.1. Tausta	2
1.2. Tavoite	2
2. KAKSI TAPAA TEHDÄ PIENHANKINTA.....	3
2.1. Suorahankinta	3
2.2. Tarjouskilpailun järjestäminen	3
2.3. Eurorajat pienhankinnan toteutustavan valitsemiseksi.....	4
3. PIENHANKINTAPROSESSINPÄÄPIIRTEET	5
4. TARJOUSKILPAILU.....	6
4.1. Muuta tärkeää hankinnoissa huomioitavaa.....	7
5. HANKINTOJEN PERIAATTEET	8
6. CLOUDIA PIENHANKINTAJÄRJESTELMÄ.....	9
7. DOKUMENTIT, LINKIT JA LISÄTIEDOT.....	10
7.1. Hankintoihin liittyvät kaupungin omat dokumentit	10
7.2. Yleiset linkit ja dokumentit	10
8. Sanasto pienhankinnoissa	11
9. VOIMAANTULO.....	12

1. PIENHANKINTOJEN TAUSTAA JA TAVOITE

1.1. Tausta

Pienhankintoja ovat kansalliset kynnyksarvot alittavat hankinnat (hankintalain 4 luvun 25 §).

1. alle 60 000 euroa tavarahankinnat, palveluhankinnat ja suunnittelukilpailut
2. alle 150 000 euroa rakennusurakat
3. alle 400 000 euroa sosiaali- ja terveystyöt
4. alle 300 000 euroa muut erityiset palvelut (mm. ruokapalvelut sekä oikeudelliset palvelut)
5. alle 500 000 euroa käyttöoikeussopimukset

Pienhankinnat toteutetaan näiden ohjeiden mukaisesti. Koosta riippumatta hankinnat tehdään aina huolellisesti ja hyvää hankintatapaa noudattaen. Pienhankintoja ei säätele hankintalaki, mutta niitä säätelevät EU:n perustamissopimuksen mukaiset yleiset periaatteet eli tasapuolisuuden, syrjimättömyyden, avoimuuden ja suhteellisuuden periaatteet (kts. kohta 5).

1.2. Tavoite

Tavoitteena pienhankinnoissa on tarkoituksenmukaisen ja laadukkaan tuotteen tai palvelun saaminen kustannustehokkaaseen hintaan.

Lisäksi kunta rohkaisee turvaamaan PK-yritysten osallistumismahdollisuudet. Paikallisten toimittajien tarjousmahdollisuudet huomioimalla vahvistetaan aluetaloutta, tuetaan työpaikkojen syntymistä kunnan ja maakunnan alueella ja edesautetaan alueen palveluvalikoiman laajenemista.

Pienhankinnat toteutetaan kevyillä ja joustavilla menetelmillä. Tavoitteena on saada luotettava näkemys hankittavan tavaran tai palvelun hintatasosta.

Pienhankinnat voidaan tehdä erilaisin hankintamenettelyin. Hankintamenettelyjä on kuvattu tarkemmin hankintaohjeessa. Pienhankinnoissa tavoitteena on luoda myös uusia hyviä hankintamenettelyjä

2. KAKSI TAPAA TEHDÄ PIENHANKINTA

2.1. Suorahankinta

Suorahankinnassa pienhankinta tehdään suoraan yhdeltä toimittajalta ilman kilpailutusta (alla oleva taulukko kohdat 1 ja 2). Hankinta voidaan toteuttaa suoraan ostamalla, jos hankinnan arvo on vähäinen (alle 3 000 euroa) tai tarjouskilpailun kustannukset ohittaisivat kilpailutuksessa saatavan hyödyn.

Suoraa hankintamenettelyä voi harkita, kun

- laatu- ja hintataso ovat tiedossa
- hankittavaa tavaraa ei ole muualta saatavissa tai
- kysymyksessä on lisähankinta

Suorahankinnalla ei tarkoiteta tilauksia, jotka kunta tekee kilpailutettujen sopimusten puitteissa. Tilaukset ovat tällöin jo kilpailutettujen sopimusten täytäntöönpanemista

2.2. Tarjouskilpailun järjestäminen

Määrältään 15 000 euroa suuremmat, mutta kuitenkin alle kansallisten kynnysarvojen jäävät hankinnat toteutetaan tarjouskilpailulla (alla oleva taulukko kohta 3). Tarjouskilpailussa hankinnan sisältö määritellään tarjouspyyntöön ja toimittajat tarjoavat tarjouspyynnön mukaisesti.

Tarjouskilpailut toteutetaan Cludia pienhankintajärjestelmän kautta. Cludia pienhankintajärjestelmä helpottaa hankintayksikön työtä, tekee koko prosessin hallitummaksi ja yhteneväisemmäksi ja vähentää virheiden mahdollisuutta. Pienhankintajärjestelmässä on paljon hankinnoissa auttavaa ohjeistusta ja sinne voi tallentaa tarjouspyyntömalleja tulevien hankintojen avuksi. Järjestelmä mahdollistaa myös pienhankintojen seuraamisen. Pienhankintajärjestelmän avulla hoituvat myös hankintailmoitukset, joten PK-sektorin tieto avoimista kilpailutuksista lisääntyy. Sähköisen palvelun avulla tarjoaminen on myös toimittajille helpompaa

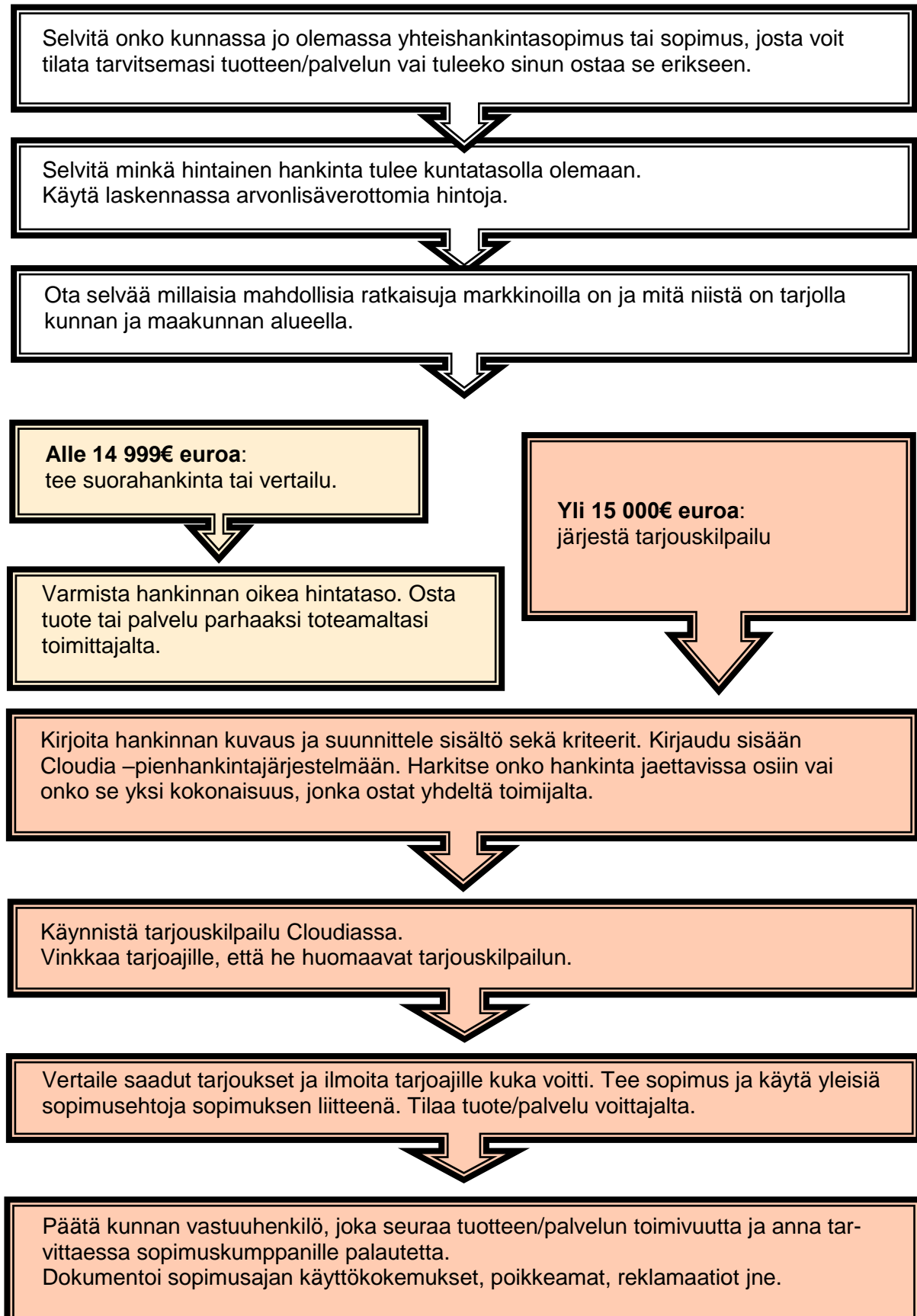
2.3. Eurorajat pienthankinnan toteutustavan valitsemiseksi

1 Suorahankinta	Alle 3 000 tavara- ja palveluhankinnat Suorahankinta tehdään valitulta toimittajalta.
2 Hintatiedustelu	3 000 € – 14 999 € Hintatiedustelu tehdään muutamalle tarjoajalle esim. sähköpostilla tai nettivertailuna. Hintavertailusta tehdään sisäinen päätös, vertailu tai muistio, joka tallennetaan. Erillistä kirjallista hankintapäätöstä ei tehdä eikä tarjoajille lähetetä oikaisuohjetta.
3 Sähköinen tarjouskilpailu	15 000 – 59 999 € hankinnat Hankinnat kilpailutetaan Cludia Pienthankinta - järjestelmän kautta. Hankinnasta tehdään hankintapäätös, joka lähetetään tarjoajille. Hankintapäätöksen mukana lähetetään oikaisuohje. Toistuvasta hankinnasta tehdään sopimus, mutta kertatilauksesta riittää tilausvahvistus.

POIKKEUKSET:

- Rakennusurakat, joissa hankintalain asettama raja on 150 000 euroa, toteutetaan kilpailutus Cludian Pienthankinnan kautta hankinnan ylittäessä 15 000 euroa.
- Muissa erityispalveluissa, joissa hankintalain asettama raja on 300 000 euroa, toteutetaan kilpailutus Cludia Pienthankinnan kautta hankinnan ylittäessä 15 000 euroa.
- Käyttöoikeussopimuksissa, joissa hankintalain asettama raja on 500 000 euroa, toteutetaan kilpailutus Cludia Pienthankinnan kautta hankinnan ylittäessä 15 000 euroa

3. PIENHANKINTAPROSESSINPÄÄPIIRTEET

4. TARJOUSKILPAILU

1. Sähköisen tarjouskilpailun suunnittelun ja toteuttamisen eri vaiheet
2. Selvitä mahdollisuuksien mukaan onko kunta aiemmin hankkinut vastaavaa tuotetta/palvelua, kuinka tyytyväisiä edelliseen sopimukseen ja toimittajaan on oltu, mitkä hankinnan kustannukset ovat olleet koko elinkaaren ajalta jne.
3. Laske hankinnan kokonaisarvo huomioiden myös mahdolliset optiokaudet. Mikäli arvonlisäveroton hinta ylittää kansallisen kilpailutuskynnyksen, käytä hankintaohjetta. Tarkista tuotteen/palvelun tarpeen laajuus kunnassa, sillä hankinnan arvo tulee laskea ja hankinta toteuttaa koko kunnan tarpeen, ei vain oman osastosi tarpeen mukaan.
4. Selvitä millaisia vaihtoehtoja markkinoilla on tarpeen täyttämiseen, huomioi noin viisi toimittajaa. Käy tarvittaessa markkinavuoropuhelua toimittajien kanssa.
5. Selvitä olisiko hankinnassa mahdollista hyväksyä osatarjouksia, jotta pienemmätkin yritykset voisivat tarjota.
6. Luo tarjouspyynnön sisältö.
 - Kuvaa kattavasti mitä olet hankkimassa. Toimittajat päättävät kuvauksen perusteella kiinnostuksensa tarjouspyyntöön.
 - Kirjaa auki hankinnan vaiheet, jotta toimittajat näkevät miten hankinta tulee etenevän.
 - Suunnittele tarjoajan kelpoisuusehdot ja miten ne todennetaan. Tarjoajille kannattaa asettaa kelpoisuusehtoja, jotka varmistavat tarjoajien kyvyn toteuttaa hankinta. Mikäli tarjoajilta odotetaan kelpoisuustodistuksia, kannattaa ne pyytää vain kilpailutuksen voittajaehdokkaalta.
 - Määrittele tuotteen / palvelun pakolliset vaatimukset. Huomioi että laatua voi varmistaa hyvin pitkälle määrittämällä tuotteelle / palvelulle pakollisia vaatimuksia.
 - Kuvaa tarjouksen vertailuperusteet. Vertailuperusteita suunniteltaessa tulee huomioida, mitä on asetettu pakollisiksi vaatimuksiksi. Mikäli pakolliset vaatimukset ovat kattavat, vertailuperusteeksi voi tulla pelkkä hinta, tai hinnan rinnalle voi määrittää muita laatuvaatimuksia.
 - Suunnittele hankinnan keskeiset ehdot (esim. toimitusehdot, sopimusaika).
 - Varaa haluamasi aika kysymysten esittämiselle ja ilmoita koska vastaat niihin.
7. Luo kilpailutus Cludia pienhankintajärjestelmään.
 - Hankinnasta julkaistaan ilmoitus myös kunnan verkkosivuilla, jotta mahdollisimman moni tarjoaja saa tiedon hankinnasta.
8. Tarjousajan päätyttyä voittaja valitaan saatujen hyväksyttävien tarjousten perusteella ennalta määriteltujen kriteerien perusteella. Tarjoukset käsitellään tarjouspyynnössä kuvaillulla tavalla.
 - Myöhästyneitä tarjouksia ei oteta huomioon.
 - Tarjouspyyntöä vastaamattomat tarjoukset hylätään.
 - Tarjoajia voidaan pyytää selventämään tai täydentämään tarjouksissa olevia tietoja ja asiakirjoja. Tämä tarkoittaa asiavirheiden tarkistamista tai puuttuvien liitteiden täydentämistä, sen sijaan hinnasta neuvottelu on kiellettyä.
9. Kilpailutetusta hankinnasta tehdään hankintapäätös, ja siihen liitetään oikaisuohje. Voittaneen tarjoajan kanssa tehdään tarvittaessa sopimus, jossa kannattaa viitata yleisiin sopimusehtoihin.
10. Tarjoukset ja muut hankinta-asiakirjat taltioidaan, tarjousten käsittelytiedot, hankintapäätös ja sopimus kirjataan

4.1. Muuta tärkeää hankinnoissa huomioitavaa

Tulevista hankinnoista kannattaa tiedottaa kunnan nettisivuilla jo ennen kilpailutusta. Kilpailutuska-
lenteri kunnan nettisivuille. Hankinnoissa, joissa on todennäköisesti tarvetta tarjoajien verkottumi-
seen, voidaan järjestää tarjoajille tarkoitettu infotilaisuus. Tarjoajat voivat tarjota ryhmittymänä tai
toimia toistensa alihankkijoina.

Tarjouksen tekemiselle varataan kohtuullinen ja riittävä aika ottaen huomioon hankinnan kohteen
laatu ja laajuus. Tarjoamiseen ja kysymysten esittämiseen varattava aika ovat kunnan päätettäväs-
sä. Aikatauluja määritettäessä on tärkeää muistaa, että sallimalla tarjoajille enemmän aikaa tutus-
tua tarjouspyyntöön ja jättää tarjous saa laadukkaampia tarjouksia. Määrittele siis realistinen aika
lisäkysymysten kysymiselle, niihin vastaamiselle (kaikille tarjoajille on annettava samat tiedot) ja
tarjousten jättöajalle.

Hankinnasta tehdään hankintapäätös, josta käy ilmi kuvaus hankintaprosessista, perustelut, hinta
ja valittu toimittaja. Perusteluissa ilmoitetaan hylkäämisen perusteet, jos joku tarjoaja tai tarjous on
hylätty sekä kuvataan tarjousten vertailu. Päätös lähetetään tiedoksi tarjouksen antaneille. Hankin-
tapäätökseen liitetään oikaisuohje.

Hankintaoikaisu

Määräaika hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen tekemiseen on tarjoajalla 14 päivää hankinta-
päätöksen tai muun hankintaa koskevan ratkaisun tiedoksisaannista. Sopimusta eikä tilausta suo-
sitella tehtäväksi ennen oikaisuajan päättymistä. Pienhankinnoissa on hankintaoikaisuvaatimuksen
lisäksi mahdollisuus tehdä kuntien hankintojen osalta kuntalain mukainen oikaisuvaatimus.

Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun oikaistavakseen 90 päivän kuluessa
siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty. Hankintaoikaisu voidaan
tehdä, vaikka sopimus olisi tehty.

Kansallisen kynnyсарvon alittavasta hankinnasta tarjoajat eivät voi valittaa hankintalain perusteella
markkinaoikeuteen, mutta myös KKV (Kilpailu- ja kuluttajavirasto) valvoo julkisten hankintojen lain
mukaista toteutumista, erityisfokuksena heillä ovat suorahankinnat.

Julkisuus

Hankinta-asioissa on noudatettava säädöksiä yleisten asiakirjojen julkisuudesta. Hank-
intapäätöksen jälkeen asiakirjat ovat asianosaisjulkisia ja hankintasopimuksen allekirjoittamisen
jälkeen yleisöjulkisia. Tarjoajia tulee muistuttaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä, että
salassa pidettävä aineisto on eriteltävä tarjouksiin. Hinta ei voi olla liikesalaisuus eivätkä
liikesalaisuuksia ole yleisesti tunnetut tiedot.

Sopimuksen seuranta

Sopimusten toteutumista tulee seurata aktiivisesti ja säännöllisesti. Sopimushinnat laskutusvai-
heessa tulee tarkistaa, että ne täsmäävät sovittuun. Toimitettujen tavaroiden ja tuotettujen palvelu-
jen tulee olla sellaisia, mitä on sovittu. Poikkeamatietoja tulee seurata, tilaajan on ilmoitettava toi-
mittajalle toimituksessa ja/tai laskutuksessa havaituista puutteista ja virheistä sekä valvottava, että
puutteet ja virheet korjataan asianmukaisesti. Sopimuksen seurannasta sekä asiakaspalautteen
tärkeystään on kerrottu lisää hankintaohjeessa.

5. HANKINTOJEN PERIAATTEET

Pienhankintoja ei säätele hankintalaki, mutta niitä säätelevät EU:n perustamissopimuksen mukaiset yleiset periaatteet. Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Tasapuolisuus

Tarjouspyyntöä tai muita hankinta-asiakirjoja ei saa laatia siten, että hankinnan kohteen määrittely asettaa tarjoajat epätasa-arvoiseen asemaan. Tarjoajien ja tarjousten arvioinnissa tasapuolisuusvaatimus edellyttää, että asetetut vaatimukset koskevat samalla tavoin kaikkia tarjoajia. Toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei saa kohdella eri tavoin eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavoin, ellei tällainen kohtelu ole objektiivisesti perusteltua.

Syrjimättömyys

Ehdokkaita ja tarjoajia on kohdeltava julkisissa hankinnoissa samalla tavalla riippumatta sellaisista tekijöistä, jotka eivät liity hankinnan toteuttamiseen. Tällaisia tekijöitä ovat erityisesti ehdokkaiden tai tarjoajien kansallisuus taikka sijoittautuminen johonkin jäsenvaltioon tai alueelle. Syrjimätön kohtelu edellyttää siten myös, että eri paikkakunnilla olevia ehdokkaita tai tarjoajia kohdellaan samalla tavoin kuin esimerkiksi oman kunnan PK-yrityksiä. PK-yritysten huomioon on kuitenkin sallittua esim. hyväksymällä osatarjoukset. Näin ylläpidetään markkinoilla kilpailua ja mahdollistetaan uusien yritysten ja liikeideoiden syntymistä.

Avoimuus

Avoimuus tarkoittaa pienhankinnoissa, että hankintaprosessi on toteutettu annettujen ohjeiden mukaisesti hankinnan arvo ja luonne huomioiden. Avoimuusperiaate edellyttää, että pienimpiä hankintoja lukuun ottamatta hankinnasta ilmoitetaan siten että tarjoajat saavat siitä tietää, tarjouskilpailun ratkaisemisesta tiedotetaan tarjouskilpailuun osallistuneille ja että hankintaa koskevat asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia. Avoimuusperiaatteesta johtuen tarjouspyyntö on saatettava avoimesti kaikkien halukkaiden saataville tai niille, jotka esimerkiksi rajoitetussa menettelyssä on valittu tarjousmenettelyyn.

Avoimuusperiaatteen toteuttamista rajoittavat eräät salassapitotarpeet, jotka on yksilöity viranomaisten toiminnan julkisuutta koskevassa lainsäädännössä.

Suhteellisuus

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että hankintamenettelyn vaatimukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltavan päämäärän kanssa. Hankinnan vaatimukset ja toimintamallit suhteutetaan pienhankinnan arvoon ja luonteeseen. Esimerkiksi tarjoajien soveltuvuusehtojen asettamisessa on huomioitava hankinnan luonne ja arvo. Samaten tarjouspyynnön sisältöön tai tarjousmenettelyn ehtoihin liittyvien vaatimusten tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan laatuun nähden. Suhteellisuusperiaatteen on katsottu oikeuskäytännössä merkitsevän myös kohtuullisuuden vaatimusten huomioon ottamista. Esim. hankintayksikkö ei saa asettaa liian korkeita liikevaihtovaatimuksia tarjouskilpailuun osallistuville toimittajille.

6. CLOUDIA PIENHANKINTAJÄRJESTELMÄ

Cloudia pienhankintajärjestelmää käytetään hankinnoissa seuraavasti:

1. Pyydä käyttäjätunnus ja salasana Cloudia Pienhankintapalvelun pääkäyttäjältä eli hankintasihteeriltä.
2. Mene sisään osoitteessa <https://kilpailutus.cloudia.fi/>
3. Cloudia pienhankintaportaalin oikeasta ylälaidassa on tukiportaali, josta löydät ohjeistusta Cloudia pienhankintaportaalin käyttöön sekä kirjallisesti että videon muodossa.
4. Kun olet tutustunut ohjeisiin ja valmiina aloittamaan tarjouspyynnön suunnittelun, valitse kohta Kilpailutusjärjestelmä.
5. Tutustu mallipohjiin: etsi löytyykö nyt hankittavaa tuotetta tai palvelua lähellä olevaa tarjouspyyntöä ja tutustu siihen. Selaa myös muita mallipohjia niin voit saada ajatuksia mm. laadun määrittämiseksi tarjouspyyntöön. Samoin jos löydät samankaltaisen jo tehdyn tai keskeneräisen hankinnan, voit ottaa sen pohjaksi omaan hankintaasi.
6. Vie hankinta läpi Cloudian tukiportaalissa olevien neuvojen sekä syöttökenttien info-ohjeita noudattaen.

7. DOKUMENTIT, LINKIT JA LISÄTIEDOT

7.1. Hankintoihin liittyvät kaupungin omat dokumentit

Kurikka

- Kurikan kaupungin hankintastrategia
- Kurikan kaupungin hankintaohjeet 2019
- Kurikan kaupungin hallintosääntö

7.2. Yleiset linkin ja dokumentit

Hankintalaki

- Hankintalaki löytyy netistä <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161397>

Hankinnan arvon laskeminen

- Hankintalaki, 4 luku, Kynnysarvot ja hankinnan ennakoidun arvon laskeminen

Yleiset sopimusehdot

- JYSE 2014, tavarat ja palvelut
- JIT 2015, ICT –hankinnat
- YSE 1998, rakennusurakkasopimukset
- KSE 2013, konsulttisopimukset
- KE 2008, kone- ja kuljetuspalvelut

8. Sanasto pienhankinnoissa

Hankinnan tarkoituksenmukaisuus

Mieti mitä haluat hankinnan lopputulokseksi. Ts. millainen tavara tai palvelu vastaa käyttäjän tarvetta ja miten tähän tarpeeseen saadaan vastattua kustannustehokkaimmalla tavalla.

Suorahankinta

Suorahankinta tehdään suoraan yhdeltä toimittajalta ilman kilpailutusta. Mikäli hankinnan hintataso tunnetaan, voi tehdä suoran tilauksen. Mikäli hankinnan hintatasoa ei tunneta, se tulee varmistaa. Hintavertailua voidaan tarvittaessa tehdä esimerkiksi selvittämällä hintatasoa puhelimitse tai perustuen lehti- ilmoituksiin tai verkkokauppojen päivähintoihin.

Hintatiedustelu

Hintatiedustelun teossa voidaan hyödyntää Cludia pienhankintajärjestelmää tai se voidaan toteuttaa esim. kysymällä hintoja sähköpostitse.

Tarjouskilpailu

Tarjouskilpailussa hankinnan sisältö määritellään tarjouspyyntöön ja toimittajat tarjoavat tarjouspyynnön mukaisesti. Tarjouspyyntö laaditaan mahdollisimman selkeästi ja riittävän yksityiskohtaisesti.

Yhteishankintasopimus

Kunta voi olla mukana KL-Kuntahankintojen, sairaanhoitopiirin tai muussa yhteishankintasopimuksessa, jossa on kilpailutettu valmiiksi tietyt tavarat tai palvelut. Näin ollen kunnan ei tarvitse itse kilpailuttaa näitä, vaan voi tilata suoraan ko. tavaroita ja palveluja tarpeensa mukaisesti.

Puitejärjestelyssä

Puitejärjestely on sopimuskokonaisuus, joka tehdään yhden tai useamman toimittajan sekä hankintayksikön välille. Järjestelyn tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtävien hankintasopimusten ehdot.

Markkinaoikeus

Hankintalain mukaisista hankinnoista (ei pienhankinnoista) voi valittaa markkinaoikeuteen. Asian voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi se, jota asia koskee sekä tietyissä tapauksissa eräät viranomaiset. Valittajana voi olla lähinnä alalla toimiva yrittäjä, joka on osallistunut tarjouskilpailuun tai jonka osallistuminen tarjouskilpailuun on estynyt hankintayksiköstä johtuvasta syystä. Kunnan asukkailla tai kunnallisilla luottamushenkilöillä ei ole hankinta-asiassa oikeutta tehdä valitusta markkinaoikeudelle, elleivät he ole asianosaisia.

KKV

KKV valvoo julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattamista. Valvonnan tarkoituksena on varmistaa yleisen edun sekä veronmaksajien ja julkisten varojen käytön tehokkuuden kannalta keskeisten periaatteiden, kuten julkisten hankintojen menettelyjen avoimuuden ja syrjimättömyyden sekä tehokkaasti kilpailutettujen hankintamenettelyjen, toteuttaminen. Jokainen, joka katsoo hankintayksikön menettelleen hankintalainsäädännön vastaisesti, voi tehdä toimenpitepyynnön KKV:lle.

9. VOIMAANTULO

Tämä pientankintaohje on voimassa 1.8.2019 alkaen.